

„Fordi man er Kvinde, skal man stænges inde.“

Mændene kan gaa, hvor de vil, bevæge sig paa hvilket som helst Terræn, de ønsker. Med os stakkels Kvinder er det ganske anderledes. — Vi er henviste til velvedligeholdte Parkanlæg, hvor der staar en Opsynsmand ved Ind- og Udgangen.

Men er det nok for Kvinderne? drages mange af os da ikke ud til større Felter, Skov og Mark. Især om en Kvinde vil studere Naturen, saa kan det da ikke være tilstrækkeligt for hende at sætte sig hen i et af Menneskehænder vedligeholdt Anlæg. — Ja bevares, vi kan jo tage i Skoven i sluttet Selskab, eller, om vi vil det, ledsaget af vor Kæreste, vor Mand, en Slægtning, en eller anden gammel Tante. Men naar man nu ikke har en eneste af hele dette Livvægtsregimente, ja saa skal vi nok snart faa at se, hvor langt man tør vove sig udenfor Byen. — Der fortælles om de unge Indianerkvinder i Nordamerika, at de aldrig tør gaa udenfor Lejren eller Landsbyen alene, da de altid maa befrygte at blive overfaldne af Mænd. De stiller sig derfor under en ældre Kvindes Beskyttelse, naar de gaar til Festlighed eller udenfor Byen. Vi lever i et oplyst civiliseret Land, men er vi stort bedre stillede? Hvor langt tør vi fordriste os ud over de afstukne Grænser? — Mærkeligt er det i Grunden. I vore ellers saa fredelige Skove, hvor hverken Ulve, Bjørne, Løver, Tigre eller giftige Slangar huserer, der kan en Kvinde dog ikke bevæge sig frit eller blot i ti Minutter slaa sig trygt til Ro, — fordi hun altid maa frygte for at møde et af sine Medmennesker, — en Mand.

Saa lavt staar mange af vort højt oplyste Samfunds Mænd endnu, at de mener at have Ret til at tiltale og forulæmpe en Kvinde, naar de møder hende ene. Og saa trælbandne er endog mange Kvinder, at de selv siger: „Ja, men det er heller ikke passende for en Dame.“ Det er denne Lænke, disse to Ord „ikke passende“, der holder Kvinderne i Fangenskab, der trælbander dem inden fire Mure, naar de i Følge deres Trang og Krav staar med lige saa fuld Menneskeret som Manden til at færdes frit. Naar dog blot en Gang Kvinder som Mænd rigtigt kunde faa Øjnene op for, hvad der „er passende“ og hvad der „ikke er passende“, hvad der er rent og ikke rent. Ubegribeligt er det, at ikke mange Fædre og Mødre af den gamle Skole finder det upassende, ja urent, at deres Døtre løber halvnøgne fra det ene Bal til det andet. Ikke nok med, at de udringer Kjolelivet indtil det uanstændige, men endogsaa pudrer Hals og Arme, for at de kan se rigtig hvide og indbydende ud. Her kunde vi tale om, hvad der er passende for en Dame, og hvad der er anstændigt. Men nok derom; heldigvis har en hel Del Kvinder nu begyndt raskt og ihærdigt at bane Vej for sig og andre: Sportskvinderne, som paa Bicycler farter vidt omkring uden nogen som helst Livvagt. I Begyndelsen vakte det naturligvis Forargelse at se Kvinder benytte disse Køretøjer, men efterhaanden som Folk er blevne vant til at se dem, bliver Uviljen imod dem stedse mindre. Lige saa vil det forhaabentlig gaa efterhaanden som i Særdeleshed Mændene bliver vant til at se Kvinder

færdes ene i Skove og paa afsides Steder. Og efterhaanden vil Betegnelsen „ikke passende“ mere og mere vige tilbage for en sundere og fornuftigere Opfattelse, alt eftersom de unge Kvinder bryder ud af Hjemmets og Byens Jomfrubure og erobrer de større Felter, som Mændene indtil nu har forbeholdt sig selv. *Loze.*

Kristendommen og Fredssagen.*)

Af Pastor G. Kamp i Taarbæk.

Det er ikke altid, at de humanitære og kristelige Bestræbelser kan samvirke, enten nu den moderne Humanisme eller den moderne Kristendom bærer Skylden. Saa meget desto større Grund har man til at glæde sig, naar der viser sig et Omraade, hvor begge disse Aandsmagter uden Betænklichkeiten vil kunne arbejde mod det samme Maal. Thi at deres Veje mere og mere bøjer sig bort fra hinanden, kan kun afstedkomme Forvirring og Fordærvelse blandt Folkene.

Et saadant Omraade er *Fredssagen*. Denne Sags Maal er som bekendt at begrænse Krigen til det mindst mulige, og som Midler til Opnaaelse af dette Maal peger den paa Voldgift og Neutralisering. Den stræber til enhver Tid henimod, at Rets tilstanden maa fortrænge den brutale Magt, idet retslig Afgørelse af mellemfolkelige Tvistemaal træder i Stedet for Krigens blodige, uheldsvangre. Lige som Domstolens Afgørelse er traadt i Stedet for Næveretten inden for de civiliserede Folk, saaledes maa noget lignende kunne ske Folkene imellem. Krigen er et Stykke Barbari, der alt for længe er bleven holdt i Hævd.

Bekendte Retslærde, Menneskevenner og Skribenter har taget denne Sag op og arbejdet for den med utrættelig Iver; den er snart bleven indskreven paa den moderne Humanismes Fane. Fredssagen har ogsaa vundet Tilslutning fra kristelig Side, især i England, hvor adskillige Præster og Biskopper, saa vidt jeg véd, er nidkære Fredsvenner. Derimod synes den her hjemme kun at vinde liden Indgang blandt de Kristne, i ethvert Tilfælde mellem Præsterne; kun et Par af disse har løftet deres Røst for denne Sag, medens det store Flertal tier eller tager saa mærkværdig valen paa den — eller rent ud stiller sig imod.

Kan der da være nogen Tvivl om, at *Kristendommen* er fredsvenlig? Jeg mener nej. Man siger neppe for meget, naar man nævner Kristendommen som Moder til denne Tanke om Fred imellem Folkene. Fra Jesu Kristi Evangelium har denne Sag sin Oprindelse, ideelt betragtet, selv om man ikke fuldt ud kan godtgøre, at det første Stød til denne nu saa mægtige Bevægelse udgik fra Evangeliets Bekendere. Hvorfor vil da de danske Præster stille sig saa afvisende eller ligegyldige over for en Sag, der har det aller stærkeste Medhold i Kristi egne Ord?

Selv en flygtig Bibellæser véd, at Jesus ofte har udtalt sig imod al Voldsfærd og for Fred iblandt Menneskene. Vanskelig-

heden er her, at der findes en Vrimmel af Ord, saa man er i Tvivl om, hvilket man skal fremhæve. Det mest yderliggaaende er det bekendte Ord fra Jesu Bjærgprædiken (Mt. 5, 39): „Jeg siger Eder, at I skal ikke sætte Eder imod det onde; men dersom nogen giver dig et Slag paa din højre Kind, vend ham ogsaa den anden til“ o. s. fr. Det er, kunde man sige, Fredssagen ideelt betragtet. Det mest afdæmpede er dette, der dog kun er lignelsesvis: „Eller hvilken Konge, som drager i Krig at stride imod en anden Konge, sidder ikke først og overvejer, om han er mægtig til med ti Tusende at møde den, som kommer mod ham med tyve Tusende? Og hvis ikke, udskikker han Sendebud, medens den anden endnu er langt borte, og forhandler om Fred.“ Lk 14, 31, 32. Det er, kunde man sige, den samme Sag, set fra den praktiske Side *) Imellem disse Yderpunkter ligger mange indtrængende Ord: jeg skal kun nævne to.

Der fortælles i Lk. 9, 51 ff., at Jesus paa en Rejse til Jerusalem sendte Bud i Forvejen for at skaffe Herberg i en Samaritaner By. Her vilde man dog ikke modtage ham, hvorover hanc Disciple, Jakob og Johannes, blev saa fortørnede, at de udbrød: „Herre, vil Du, at vi skal byde Ild falde ned fra Himlen og fortære dem?“ Men Jesus satte dem i Rette og sagde: „I vide ikke, af hvad Aand I ere. Menneskesønnen er ikke kommen for at ødelægge Menneskesjæle, men frelse dem.“ Denne Fortælling er mærkelig i to Henseender. Først ved den ubetingede Afvisning af voldsom Adfærd mod disse Mennesker, der vægrede sig ved at give ham Husly; for hans Skyld skal ingen Ild optændes til Ødelæggelse og Jammer. Dernæst fordi denne Afvisning rammer den fra den gamle Pagt saa vel kendte Tankegang: Herrens Fjender skal straffes med Tilintetgørelse og deres Bolig udslettes af Jorden. Det var jo med Elias for Øje; at Disciplene udbrød: vil Du o. s. fr. I dette Øjeblik blussede den krigerske Aand fra den gamle Pagts Bøger op hos dem, og i Flammeskær ser de paa den Fornærmelse, man havde vist Mesteren og dem selv. Ganske vist er det Ild fra Himlen, de taler om; dog har Historien mange Gange vist, at fra denne Begæring om den himmelfaldne Ild og til den ved Menneskehaand optændte Krigslue er der ingen lang Vej. Hvor ofte har man ikke fra det gamle Testamente hentet Forsvar for Krigens Ødelæggelser: Guds udvalgte Folk havde jo ingen Betænklichkeiten ved at tænde den hærjende Ild, hvorfor skulde da vi have det? Men imod denne Tankegang staar Jesu Tilrettevisning og hans Ord: „Menneskesønnen er ikke kommen for at ødelægge Mennesker.“

Det andet Udsagn af Jesus, jeg ønsker at fremdrage, er hans Ord hin Smertens Nat til den Discipel, der med sit Sværd huggede Øret af en ypperstepræstelig Tjener. „Stik dit Sværd i Skeden,“ siger Jesus til ham, „thi alle de, som gribe til Sværd, skal omkomme ved Sværd.“ Det er Sværdets Forbandelse, at det drager voldsom Død over dem, der med dette Middel vil forsvare deres Sag. Man taler ofte om, at en retfærdig

Denne Artikel er tagen af „Dansk Kirketidende“ for 21. Februar 1892 og behøver ingen Kommentar. Artiklen taler for sig selv. Red.

*) Denne Anvendelse af disse to Skriftord har jeg en Gang truffet paa i en Artikel af Hr. Henning Jensen — jeg husker ikke, om i „Politiken“ eller „Enhver Sit“.